

Dones riders denuncien assetjament sexual a la feina: «Em sentia desprotegida en tots els sentits»

Hi ha clients que reben les repartidores despullats, s'insinuen i les puntuen malament si no els satisfan

Una ride d'Uber Eats | ACN

Clients que reben les repartidores despullats, que s'insinuen o que les puntuen malament si no els satisfan. Els casos d'assetjament sexual a repartidores es multipliquen, tant en entregues com en recollides als restaurants, com denunciava CCOO dijous i ha pogut comprovar l'ACN amb testimonis. "Em sentia desprotegida en tots els sentits", reconeix a l'ACN l'Ana Mesones, amb sis anys d'experiència al sector. Mesones alerta dels riscos de les aplicacions, amb fotografies de les repartidores i l'opció de puntar-les. "El client et fa una mena de xantatge. Li dones el producte i et diu 'Perquè no passes a prendre una cervesa amb mi?', explica. "Et prenen el menjar de les mans i insisteixen que si no entres a casa seva no et paguen", explica.

[noticiadiari]2/217677[/noticiadiari]

Ella és una de les primeres dones que va començar a repartir a Barcelona, quan la presència de dones repartidores era encara molt residual. En la seva experiència amb plataformes com

Deliveroo assegura que s'ha trobat amb "molt assetjament" que ha viscut ella o altres companyes. Quan mira enrere, assegura que "en més d'un 10% de les comandes" ha rebut insinuacions. "Primer t'agafa per sorpresa però arriba un punt que ja t'ho esperes", explica.

Una enquesta publicada per CCOO aquest dijous sota el nom 'Repartidors i repartidores de plataforma digital: Condicions laborals, necessitats, demandes i perspectives' constata que aquesta realitat existeix. Dels 18 repartidors entrevistats -i que treballaven a Glovo, Deliveroo i Uber Eats-, 11 van assegurar que les dones riders es troben en una situació de risc, inseguretat i assetjament sexual.

Mesones creu que es tracta d'un "assetjament premeditat" perquè "en la majoria dels casos el client té la fotografia del repartidor i sap que és una dona". Segons diu, una de les situacions amb les plataformes que accepten el pagament en efectiu és que "el client fa una mena de xantatge". "Arribes li dones el producte i et diu 'Perquè no passes a prendre una cervesa amb mi?'. Tu li contestes que estàs treballant i ell et respon: 'Si no passes, no et pago'. Llavors et prenen la bossa de les mans i insisteixen que si no entres a casa seva no et paguen. Tu en aquell moment ets conscient que si el client no paga, ho hauràs de posar de la teva butxaca, ell té tot el poder", relata.

En el cas de les plataformes que s'organitzen amb sistemes de puntuació com Glovo, Deliveroo o Uber Eats, alguns clients amenacen amb una valoració negativa. "Et diuen 'Si no fas el que jo vulgui et puntuaré malament'", assegura la repartidora, que denuncia que les dones es troben amb homes que les reben despallats. "Un home gran que està sol et diu que entris i que ho deixis a la cuina i tu, amb tota la bona fe del món, entres. Quan fas mitja volta per sortir te'l trobes amb la bata oberta i ensenyant-te el que vulgui. Aquestes situacions són molt incòmodes perquè et trobes en un domicili que no coneixes, però arriba a un punt que pràcticament és normal", assegura.

L'informe de CCOO explica situacions similars. Per exemple, el cas d'una dona que en pujar la comanda, el client es va insinuar i li va reclamar el seu número de telèfon personal, que ella no va voler facilitar. "Aquesta persona la va puntuar malament i a sobre va dir que no havia donat la comanda. La dona va ser sancionada i no va poder treballar durant tres dies perquè tenia el compte bloquejat", va explicar Carmen Juarez, secretària de Noves Economies de CCOO en una roda de premsa.

Hi ha clients que reben les repartidores despullats, s'insinuen i les puntuen malament si no els satisfan Foto: ACN

Un altre cas detectat pel sindicat és del d'una repartidora que es va trobar que quan anava a fer una entrega "l'home que va obrir la porta de la casa estava despullat i li va dir que entrés a casa i deixés la comanda sobre la taula". "La noia s'hi va negar i ell li va posar un comentari negatiu, la va puntuar malament i també va estar sense treballar tres dies seguits", afegeix Juarez. Una altra repartidora contactada per l'ACN assegura que és habitual "que els homes rebin les comandes en bòxers" cosa que pot crear situacions incòmodes.

Què cal fer si una d'aquestes treballadores es troba en una situació d'assetjament? Segons l'advocada laboralista Laura Rodríguez, el primer que cal fer és avisar l'empresa, que hauria de deixar de tenir aquestes persones com a clients.

La lletrada assegura que l'assetjament sexual a la feina "és més ampli que el que està pròpiament tipificat com a delictes". "És tant assetjament sexual fer un tocament no desitjat com explicar un acudit a la teva treballadora, o enviar-li una proposició reiterada després de moltes negatives. Tot això no és un delictes pròpiament, però sí que és assetjament en l'àmbit del treball", diu la lletrada d'Arrels Advocats.

Tant les repartidores com el sindicat CCOO denuncien que el fet que algunes plataformes facilitin el nom i la foto del rider que farà l'entrega posa en perill les dones. En aquest sentit, Rodríguez considera que "s'hauria de protegir completament la identitat i saber i que el que estàs contractant no és aquesta persona, sinó el servei". Mesones afegeix que alguns clients han tingut accés al seu mòbil personal i li han trucat de matinada fent proposicions libidinoses. "Les plataformes són plenament conscients d'això", lamenta aquesta treballadora, que assegura que entén que aquest sistema s'hagi posat en marxa per evitar casos de frau "però també té la part dolenta que si ve una noia el client pot aprofitar-se'n amb assetjaments".

Ara, la pandèmia ha provocat la pèrdua de molts llocs de treball relacionats amb el turisme, l'hostaleria o el comerç. "Algunes dones, com que no cobren els ERTO o l'atur, no tenen més remei que posar-se a repartir", diu Mesones, que va decidir deixar la feina a les plataformes fa dos mesos després de sis anys de treballar-hi. Una d'aquestes dones que ha vist en el repartiment una opció per sortir d'una mala situació econòmica provocada per la covid és la Maria (nom fictici) que va repartir durant la segona meitat del 2020. Ara ha deixat la feina, i un dels motius pels quals la defineix com a "una experiència molt negativa que crema molt" és per la "falta de respecte" dels clients, segons explica a l'ACN. "La gent no et respecta i l'app i els clients no paren de controlar-te en tot moment", afegeix.

Una bicicleta de Glovo Foto: Bernat Cedó

Les dones que reparteixen passen tot el dia al carrer, esperant rebre comandes o entregant-les. Les situacions potencialment perilloses no només es donen als domicilis privats dels clients, sinó també en els "punts calents" on s'esperen els riders per fer entregues, o fins i tot als restaurants. En la majoria de casos, els restaurants no permeten fer servir els seus propis lavabos, cosa que obliga les noies a haver de fer les seves necessitats al carrer o en banys públics que no compleixen uns mínims d'higiene. Per evitar potencials situacions perilloses i preservar la intimitat i la salut de les riders, la principal petició del col·lectiu és tenir accés a lavabos sense haver de consumir "ni donar explicacions", explica Mesones.

Quantificar aquest tipus de situacions és molt complicat perquè es donen en persones que l'empresa considera que són autònoms, encara que el Tribunal Suprem i Inspecció de Treball hagin determinat que són treballadors.

Una repartidora que es trobi en aquesta situació no té la possibilitat de decidir no treballar mai més per una persona que l'ha assetjat perquè no depèn d'ella a qui porta la comanda. "Si realment fossin persones autònomes no seria un patró que es repeteix, perquè quan tu ets autònoma pots anar a un lloc o a un altre. Si ets una persona autònoma i hi ha uns perills, t'organitzes d'una altra manera. Però quan aquesta organització no depèn de tu cal anar a buscar l'arrel del problema, i l'arrel del problema és que es reconegui una relació laboral amb totes les seves conseqüències", assegura Rodríguez- advocada d'Arrels Advocats.

En aquest sentit, Juarez adverteix que l'existència d'aquest assetjament sexual contra les riders ha de fer reflexionar que "el sector digital pot aprofundir i agreujar les violències contra les dones a la feina si no existeix una governança de les tecnologies amb perspectiva de gènere i si les feines no estan regularitzades".

Els Mossos d'Esquadra no tenen constància d'haver rebut denúncies sobre assetjament sexual a repartidores mentre treballen. Fonts de la policia catalana indiquen que l'assetjament sexual s'ha de denunciar "sempre" i cal aportar el nombre més gran de dades possibles per identificar l'assetjador.

Riders a l'exterior d'un restaurant Foto: Helena Margarit

Davant la manca de denúncies, l'advocada Laura Rodríguez afirma que "una de les funcions del sistema judicial patriarcal" que hi ha actualment és fer creure que el sistema "no protegirà". Per això, diu, moltes dones no estan predisposades a denunciar, perquè no hi veuen recorregut. Mesones confirma el temor. "Si tu vas a explicar que durant la teva feina se t'han insinuat, t'han posat dins d'un domicili, t'han dit que si no et quedes no et paguen, i s'han despul·lat, què faran? Per començar no tenim proves", afirma, remarcant que no poden agafar imatges als clients, per exemple, ja que seria contraproduent. "Quina mena de confiança tenim amb aquesta gent? Cap.

Estem totalment desprotegides en tots els sentits", afirma.

Mesones afegeix que "la plataforma s'ha desentès totalment" quan les repartidores han denunciat situacions d'assetjament. "Amb les empreses s'ha intentat, però arriba un punt que no és que ho normalitzis, però com saps que no en trauràs res, ja ni ho intentes", lamenta.

Fonts de Glovo han assegurat que tenen una "política de tolerància zero contra l'assetjament o la discriminació" segons el que preveu el codi d'Estàndards d'Ètica i Conducta Empresarial de la companyia. Preguntada per l'ACN, no ha detallat quins són els passos a seguir segons aquest protocol en casos d'assetjament sexual. Un portaveu de la companyia ha assegurat, però, que si "es produeix qualsevol situació, es pot reportar la informació a la companyia per la seva anàlisi i valoració" a través de l'app o el correu de l'equip de compliment normatiu i ha deixat clar que en cas que hi intervinguin les forces de seguretat, l'empresa "facilita totes les dades relatives a la investigació".

Al seu torn, Deliveroo, i Uber Eats han declinat comentar la situació i aclarir si tenen algun tipus de protocol contra l'assetjament quan han estat contactades per l'ACN.